

Szerkesztőiroda:
Nagyberek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitze Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagyberek-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Elfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. ::::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1917.

XLVI. évfolyam, 12. szám.

Kedd, január 16.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

Döntő harcok Oláhországban.

Wilson új békeakciója.

A moldovai orosz hadsereget elvágás fenyegeti. — Galac ostroma. — Orosz dunai kikötők bombázása. — Repülőink Bessarabiában. — Wilson új békeakciója. —

A görögországi helyzet.

Az oláhországi nagy harcok. Az orosz sereg veszedelme.

Budapest, jan. 16. Bernből sürgönyzik: Az Echonak jelentik Jassyból:

Az oroszok helyzete a Casinu-völgyében nagyon kedvezőtlen. Itt a legerősebb küzdelem folyik. Az ellenség könnyen elvághatja a Trótus-völgyben levő vasutvonalat, amely Erdélyből a gyimesi-szoroson keresztül a Szereth-völgyébe vezet. Amennyiben ez a vasutvonal a központiak birtokába kerülne, a moldovai orosz front teljesen el lenne vágva a Szereth alsó folyásánál levő orosz fronttól.

Budapest, jan. 16. Bernből sürgönyzik: A Times írja:

A központiak méltán állíthatják, hogy urai egész Oláhországnak és Moldova egy részének. Az ellenség eddigi területnyerése nagyobb mint Anglia Walessel együtt. Romániának csak alig egynegyedrészre maradt meg az entente hatalmak kezében.

Budapest, jan. 16. Stockholmból sürgönyzik: Az Odeszkij Lisztok jelentik:

Sebesti irányában az ellenség rendkívül erős pergőtűzre zúdított az orosz állásokra, a tizenkét órahosszat tartó pergőtűz az oroszokat kitérésre kényszerítette. A galaci tengerészeti arzenál napok óta lángban áll.

Budapest, jan. 16. Stockholmból sürgönyzik: A Novosztinak jelentik Jassyból:

Az orosz csapatok a Susita völgyében offenzívába mentek át, hogy visszacserezzék az ellenségtől a legutóbb elvesztett területeket, de az ellenség meglepően erős zárótűzzel feltartóztatta az oroszokat.

A németek a rettentő terepnehézségek dacára, valami különleges villamos erővel hajtott gépek segítségével, tüzérséget és löszert szállították föl ujonnan szerzett hegyi állásaikba.

Az itteni harcok eredménye annál fontosabb, mert a központi hatalmak csapatai csak négy kilométernyire állnak a moldovai síkság bejáratá előtt. Ha sikerül továbbra nyomulniok, akkor az arcvonalnak a Tartos völgyéig való visszavonulása elkerülhetetlen.

Galac ostroma.

Budapest, jan. 16. Szófiából sürgönyzik:

Moldovában a hadműveletek rendszeresen és ránk nézve kedvezően folynak. Az ellenségnek a Szereth-Ojtaz vonal mögé való visszavonulása a legközelebbi napok kérdése.

Galacot illetően a következőket kell tekintetbe venni. Átkelni a Dunán csupán azért, hogy a vízzel körülvett várost elfoglaljuk, céltalan dolog volna, amíg az egész front előre nem nyomul. Azonban Galac vaianemnyi katonai jelentőségű épülete és telepe hatásos ágyutűz alatt áll.

Isacánál oltalmatlan uszályhajókat felgyújtottunk és elsüllyesztettünk. Az ellenség számára a Dunán való minden mozgás a legnagyobb veszedelemben van,

Tüzérségünk Galacon túl is kitűnően be van löve s nem engedi lélegzethez jutni az ellenséget. Viszont az ellenség Tulcea várost bombázza s nagy pusztítást okoz, de katonai eredményt ezzel nem ér el. A lövetés főcélja terrorizálni a lakosságot s katonai épületeket elpusztítani, de ennek eredménye nincs.

Orosz dunai kikötők bombázása. Repülőink Bessarabiában.

Budapest, jan. 16. Londonból sürgönyzik: A Daily News-nak jelentik Szentpétervárról:

Ismail az Alsó-Duna orosz partján heves ágyutűz alatt áll.

Ellenséges repülőik mélyen behatoltak orosz területre, egészen Gagulig.

Wilson új békeakciója.

Budapest, jan. 16. Londonból sürgönyzik: A Morningpost jelentik Washingtonból:

Wilson elnök és kormánya a legnagyobb titokban tartja, mi lesz legközelebbi lépésük a béke érdekében.

Valószínű, hogy Wilson új kísérletre szánta el magát, nevezetesen arra, hogy Németországot rábeszélje, hogy a békefeltételek dolgában Amerikával és a

többi semleges államokkal szemben éppoly nyíltságot tanúsítson, mint az entente.

Wilson nem osztja azt a nézetet, hogy a béke ügyében megindított eszmecserevel nem lehet elérni semmit. Ellenkezően az a nézete, hogy ilyen eszmecserevel jelentős lépést lehetne tenni a béke felé.

Wilson azt hiszi, hogy most mindig egyik hadviselő államban alkalma nyílik a békepártnak, hogy felfogásukat nyilvánítsák, mert a kormányok a különböző országokban mindenütt megengedik a béke fölött való eszmecsere.

A görögországi helyzet.

Budapest, jan. 16. Párisból sürgönyzik:

A Gaulois kijelenti, hogy tizenöt nap alatt el kell dölni annak, hogy Görögország nem fenyegeti többé az entente csapatainak biztonságát és végképpen lehetetlen lesz neki a jövőben másképp ártania, mint legfeljebb a diplomácia eszközeivel.

Budapest, jan. 16. Szalonikiból sürgönyzik a Havas ügynökségnek:

A nemzeti kormány elhatározta, hogy hadiadót vet ki mindazokra, akik nem szolgálnak a hadseregben.

A Duna melletti harcok.

Budapest, jan. 16. Stockholmból sürgönyzik:

Mint a Ruskij Invalid írja, a Duna mentén folyó harcoknak nagy stratégiai jelentőségük van s eredményük jelentékenyen befolyásolni fogja az egész front hadműveleteit.

Az olaszok nem tengeralattjárót, hanem csak aknahajót fogtak el.

Budapest, jan. 16. Genfből sürgönyzik:

A Corriere della Sera tengerészeti szakértője beismeri, hogy a két tengeralattjáró közül, amelyekről jelentették, hogy az olaszok elfogták, az egyiket az „U. XII.”-öt már a múlt évben elsüllyesztették s most csak kiemelték, a másik hajó az „U. C. XII.” pedig nem tengeralattjáró, hanem csak aknakereső hajó.

Daniel Gábor és Muzslay Gyula lemondása.

Budapest, jan. 16. Mint az Est jelentik, Daniel Gábor báró lemondott a munkapárt alelnökségéről, Muzslay Gyula pedig a munkapárt háznagyai állásáról.

Felhívás előfizetésre.

Az új esztendő beköszöntével a Délvidék legrégebbi magyar lapja: a

Torontál

negyvenhatodik évfolyamát kezdte meg.

Ez a közel félszázados múlt a lap erejét, olvasóközönségének szeretetét és bizalmát tanúsítja, amellyel félszázadon át változatlan ragaszkodással támogatta lapunkat.

E hosszú idő alatt lapunk előfizetési ára a folyton emelkedő üzemi és anyagi kiadásokkal szemben is változatlan maradt.

Az utóbbi években az üzemi anyagok óriási mértékben való emelkedése arra kényszerít bennünket, hogy lapunk előfizetési árát mérsékelten felemeljük.

Lapunk ezzel szemben, úgy mint azt a háború során, annak minden nehézségei mellett is, gyors hírszolgálatunkkal bebizonyítottuk, eddigi hagyományaink keretében a jövőben még fokozottabb mértékben fog gyors, pontos és hű hírszolgáltatást nyújtani a közönségnek.

Előfizetési díj:

Egész évre	32 kor.
Félévre	16 kor.
Negyedévre	8 kor.
Egy hónapra	2 kor. 70 fillér.

A „Torontál”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések január hó 15-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harctér:

Tegnap délután török csapatok rohammal elfoglalták Vadeni falut, az utolsó helységet, amelyet az ellenség a Szereth-től délre még megszállva tartott.

József főherceg vezérezredes hadsereg-arcvonalának déli szárnyán oroszok és románok erős támadásokat intéztek azon állások ellen, melyeket az utolsó napokon a Szereth-völgytől északra elfoglaltunk. A támadásokat mindenütt visszavertük. Tovább északra semmi ujság.

Olasz harctér:

A Dolomit arcvonalon csapataink az elmúlt éjszakán szétrobbantották a nagy Lagaz-nól mellett az állásunk és az ellenség állása közt húzódó déli fal mellett összekötő sziklát. A robbantás teljesen sikerült. A két ellenfőlt most már széles szakadék választja el. A Karszt-arcvonalon időnként valamivel élénkebb tűz-érségi tevékenység.

Délkeleti harctér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

A Sommetól északra az élénk tűzérségi tűz tovább tart. Mig ellenséges járőrök előretöréseit több ponton visszavertük. Saját felderítő osztagaink eredményes vállalkozással foglyokat és géppuskákat szállítottak be.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc- vonala: A harcitévékenység a borus időjárás mellett csekély maradt.

József főherceg vezérezredes harc- vonala: A Susita-völgytől északra újabban elfoglalt állásainkat erős orosz és román erők támadták meg. Az ellenséget mindenütt megvertük.

Mackensen vezértábornagy had- csoportja: A Buzeu és a Szereth torkolata közt Vadenit, a Szereth-től délre az oroszoktól még megszállva tartott utolsó helységet, a kedvezőtlen időjárás ellenére rohammal elfoglaltuk.

Macedon arcvonal:

Változatlan. — Ludendorff.

— **A miniszterelnök köszönete.** A torontálvármegyei munkapárt elnöksége legutóbb üdvözölte Tiszta István gróf miniszterelnököt

abból az alkalomból, hogy a Szent István- rend nagykeresztjéhez a király a gyémántokat adományozta neki. A miniszterelnök most a pártelnökséghez intézett meleghangú levélben köszönte meg az üdvözlést.

— **A megyei állandó bíráló választmány ülése.** A vármegyei állandó bíráló választmány dr. Dellmannics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtti ülést tartott, amelyen az 1917. évi legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok névjegyzéke ellen beadott fellebbezéseket intézte el.

— **Tisztújítás Nagyikindán.** Nagyikindán tegnap általános városi tisztújítás volt. A tisztújítás, amelyen Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán elnökelt a legtel- jesebb egyértelműséggel folyt le s az ös- szes tisztviselőket élükön Mainszky Lu- kács polgármesterrel egyhangulag választot- ták meg. A választás lefolyása, mint azt az elnök Jankó Ágoston alispán is hangsúlyozta beszédében, a képviselőtestület s a tisztikar közötti örömdetes bizalmas együttérzést bizo- nyítja, amely Nagyikinda város jövődjé- nek és boldogulásának erőteljes alapul szolgál. A megválasztott tisztviselők nevében Mainszky Lukács polgármester köszönte meg a bizalmat, lelkes beszédben kifejezésre juttatva a tisztikarnak arra való törekvését, hogy a város és a szeretett magyar haza érde- keiért munkálkodjanak. Végül a közgyűlés me- leg ovációban részesítette Jankó Ágoston alis- párt a választás bölcs vezetéseért.

— **A nagyszentmiklósi kir. közjegyzőhelyet- tes.** Simonsich Géza kir. tanácsos nagyszent- miklósi közjegyző lemondása folytán, a temes- vári kir. közjegyzői kamara dr. Gemesi Imre bíllédi kir. közjegyzőt rendelte ki helyettesül.

— **Halálozás.** Sulyos gyász érte Vihely Géza garabosi jegyzőt, a torontálmegyei jegy- zőgyűlés elnökét. Mint ugyanis részvétellel érte- sültünk fia Vihely Zoltán máv. főellenőr 45 éves korában Budapesten meghalt.

— **Új ügyészségi megbízott.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Fernbach Pál bíllédi gyakorló ügyvédet a nagyikindai kir. ügyészség kerületébe ideiglenes ügyészségi meg- bizottnak rendelte ki.

— **A rendőrség szociális feladatai.** Érde- kes és nem mindennapi előadás lesz vasár- nap, január hó 21-ikén a kulturegyesület nagy- becskerei szabad liceumában. Nyilvános elő- adásokon eddig ritka téma, a rendőrség fog szerepelni az előadáson. Jeles fiatal szak- ember, Nagybecskerek város rendőrkapitánya: dr. Deák Vidor lesz az előadó, aki „A rendőrség szociális feladatai” címmel fog előadást tartani. Az érdekes elő- adásra már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Adomány.** Melkuhn Dezső a rendőrség utján 24 koronát adományozott a szegény gyermekek téli konyhája javára.

— **A cukor keserőségei.** A multkoriban már irtunk arról a sok keserüségről, ami a cukorelosztás körül Nagybecskereken történik. Ezek a keserőségek most megismétlődnek. Nagybecskerek városa ugyanis szombaton kap- tott a Cukorközponttól 250 métermáza cukrot. A város a cukrot szétosztotta az összes keres- kedők között elárúsításra, azonban a közönség köréből mégis tömegesen panaszkodnak arról, hogy nem kapnak cukrot. Hiába állítanak be a cukorjegyűkkel a kereskedőkhöz, ezek nagy része elutasítja őket vagy azzal, hogy nincs cukra, vagy pedig egyszerűen nem ad neki, mert „nem kundschaftja”. A panaszokra most meg kell állapítani, hogy minden nagy- becskerei fűszerkereskedő kapott cukrot elárúsításra s a rendőrség föl- hívja a közönséget, hogy jelentsék föl minden egyes esetben azt a kereskedőt, aki bármi címen elutasítja őket, mert a rendőrség a maga három-négy emberével nem ellenőriztethet min- den kereskedőt. A rendőrség kérelmetlenül meg- bünteti azt a kereskedőt, aki a cukrot megta- gadja.

Az bizonyos, hogy ezeken az állapotokon valahogy segíteni kell. Ma azt látjuk, hogy egy-két kereskedőnél, ahol cukrot tényleg kiad- nak, nap-nap után botrányos jelenetek, sőt

verekedések történnek, arról nem is szólva, hogy a vevőknek naphosszat ácsorogni kell az üzletek előtt. A leghelyesebb volna ha a cukrot is úgy kezelné a város, mint a lisztet s maga osztaná szét egy helyen. A bec szerinti. Ha pedig ezzel nem akarja megbénítani a kiskereskedel- met, ossza föl kerületek szerint a lakosságot, különböző színű cukorjegyekkel. A helyzet azonban, úgy ahogy ma van, nem maradhat, mert ma a tény az, hogy a közönség egy része, bár cukor van, nem jut cukorhoz. Ezen pedig segíteni kell valamilyen módon.

— **A kereskedő népfelkelők szabadságolása.** A honvédelmi miniszter 422788 3. 916. sz. ren- deletével utasította a honvédkerületi parancs- nokságokat, hogy tekintettel az évi zárlat körül fölmerült nagyobb munkatöbbletre, a keres- kedők szabadságolása iránt beadott kérvénye- ket, amennyiben katonai okok nem akadályoz- zák, lehetőleg kedvezően intézzék el. A szabad- ságolási kérvényeknél a miniszter fenti számú rendeletére kell hivatkozni.

— **A Haditermék a hadikölcsönért.** A Haditermék r.-t. nagybecskerei kirendeltsége az ötödik magyar hadikölcsönél szintén buzgó tevékenységet fejtett ki. Széleskörű gyűjtési akciója a malmoknál igen szép eredményt ért el, amennyiben a torontáli malmok fel milliói koronát jegyeztek az ötödik magyar hadiköl- csönre.

— **A számlabélyeg.** Az új illetéktörvény életbeléptetése alkalmából sok félreértés van a számlabélyeg körül. Meg kell állapítani, hogy a számlabélyeg az új illetéktörvény dacára is teljesen változatlan marad és pedig száz koro- nán aluli összegeknél ivenként 2 fillér, száz koronánál pedig ivenként 10 fillér. A 20 koro- nán aluli számlák, úgy mint eddig is, nem bélyegmentesek.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagy- becskerei vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskerei vöröskereszt-egy- let vasuti állomán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adó- mányozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állo- más gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **A vonat elé vetette magát.** Stricker Ferenc lovrini gazdálkodó 17 éves fia a napok- ban a lovrini állomás közelében a Nagyikinda felől jövő vonat elé vetette magát, amelynek kerekei teljesen összemorzolták. A szeren- esetlen fiu tettének okát nem tudják.

— **Királyi üdvözet a magyarságnak.** A felséges királyi pár tudvalevőleg sajátkezü üdvözlőirattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmával. A honv. miniszterium Hadsegélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiléjét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegezettek. Vidékre készségesen el- juttatja a hivatal a levelezőlapok egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal pénztárának (kép- viselőház) az utalványszelvényen K. Ü. (királyi üdvözet) jelzéssel és pontos címmel. Buda- pesten a hivatal városzerte árusítja a levele- zőlapokat.

— **Királyunk imája gyűrűk.** Az Országos Hadsegélyző Bizottság igen izléses gyűrűket hozott forgalomba felejthetetlen emlékü jó ki- rályunk „A király imádkozik” című közmű- képeinek dombornyomásával. A gyűrűk, ame- lyek ezüstből készülnek és 2 koronáért ren- delhetők meg a fent nevezett bizottságnál (V. Képviseelőház) már eddig is tetemes összeggel gyarapították hadban elesett derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélyalapját. A bi- zottság bizton reméli, hogy most, amidőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából nagykö- zönségünk még melegebben karolja fel e vál- lalkozást, amivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez meg magának a fenkölt király aremésében is.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvé- delmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapju és vászonru- gyokat minél nagyobb mennyiségben küld- jön be Átvételi Különítményéhez (IV. Váci- utca 38. sz.) a harctéren való felhasználás vé- ggett. A „Szereteadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíttatnak.

— **Eltűntek kutatása az ellenséges foglytáborokban** A „Katoná-Nyomozó Jegyzék”, mely a Magyar Vörös-Kereszt-Egylet budapesti Tudósító Irodája vezetőinek: Batthyány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf kiadásában jelenik meg, már eddigi kutatásai során is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan eltűnt katonára sorsára derített világosságot, akinek személynét illetőleg a hivatalos nyomozás holt pontra jutott. A szerkesztőségnek legújabb sikerült biztosítania a wieni Gemeinsames Zentralnachweisebureau útján, hogy a Katoná-Nyomozó Jegyzék minden száma az ellenséges foglytáborokba is eljusson s ezzel újabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatásai még több esetben is még eredményesebbek legyenek. A Katoná-Nyomozó Jegyzéket B. Virágh Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-u. 38., I. em., ahol a Katoná-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és minden egyéb felvilágosítás megtudható.

— **Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készítségével továbbítja.**

— **Hangszereket a katonáknak!** A Hadseregélyező Hivatal kéri az áldozatkész hazafias magyar társadalmat, hogy legyen segítségére a harctéri hősöknek gonduló hangszerekkel való ellátásában. A különböző frontok katonáinak egyre sürűbben megnyilatkozó szükséglete az, hogy a vészes harcok pihenőin a zene hullámaiban mintegy lelki fürdőhöz jussanak, érzéseiket kifejezhessék és harci kedvüket fokozhassák. Szájharmónikák, húzos harmónikák, okarinák, hegedűk, réz- és fafuvalák, klarinétok, tárogatók, citerák, grammofonok kellenének minél nagyobb számban. Aki csak teheti, küldjön egyet-mást a Hadseregélyező Hivatal átvételi különítményének (IV., Váci-utca 38.), amely a hangszereket készítségével szállítja az összes frontokra.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadseregélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap-szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Hadseregünk gazdasági munkája Albániában.

— Levél Albániából —

1917. január elején.

A háború nemcsak rombol, hanem épít is és sokszor válik jelentős kultúrtényezővé. Nemcsak rombol, hanem épített a háború Albániában is. Durazzo olasz helyőrsége ugyan — ezt meglehetett állapítani, miután a cs. és kir. csapatok diadallal elűzték — a fejlődés nagyon alacsony fokán álló, ősi természetességében élő népre semminemű befolyást nem gyakorolt. Az olasz katonák egyáltalában nem igyekeztek Albánia gazdasági jövője érdekében tenni valamit. Az országnak a durazzo-tiránai országuton kívül nem is volt műútja; ugyiszólván egészen járatlan volt. De még ezt az egyetlen műutat sem építették a francia mérnökök valami nagy gonddal s a nehézségeket, amiket a vidék dombos természete okozott, nem igen győzték le. Ilyenformán ez az út is, számos egyenetlenségével, sok kivánni valót hagyott.

Mennyi mindent tettek csapataink Albániába való bevonulásuk óta az országért és lakóiért! S mekkora akadályokat kellett legyőzniük, elsősorban az anyagszállítás terén! Szkodratól Fierig még dűlöt sem igen volt, amelyen a hadtápszolgálat lebonyolódhatott volna. Pedig minden ország fejlődésének

alapja a jó közlekedés. Ezen a ponton indult meg csapataink munkája.

Albánia lakóinak nem sok részük volt a kultúra áldásaiban. Kezdetleges gazdálkodásuk kielégítette szerény szükségleteiket. A gazdag albán birtokos úgy művelteti földjét, hogy egy pár szegény parasztot családostul letelepít rajta és akkora részt ad nekik a termésből, hogy megélhetnek belőle aratásig. Ennek a gyakorlatnak az a következménye, hogy a földeket csak annyira munkálják meg, amennyire a birtokosnak és munkásainak szükséglete terjed. Arra, hogy a termékeny talajt ezen túl is kihasználják, gabonakereskedésre, vagy éppen gabonakivitelre senkinek sem gondolt.

Csapataink hozzáálltak, hogy minden albániai gazdasági fejlődés akadályát, a vérbosszut kiküszöböljék. Békéltető bizottságot állítottak fel s ez sok ősi viszályt intézett el békés uton. A gyilkosokat pedig a hadbíróság üldözte. Albániában alig ismertek gazdasági eszközöket, csak egyszerű faekét használtak. Mindenekelőtt be kellett avatni a népet a modernbb földművelésbe és gazdasági gépeket kellett hozni számukra a monarchiából. Arról is meg kellett győzni a népet, hogy, mennél több földet művelnek meg, annál több terem majd az egyes földeken, annál nagyobb lesz a jólét országukban. Az albánok lakásviszonyai hallatlanok voltak. Sok helyütt egyáltalában nem használtak butort, ágyat nem ismertek. Hadvezetésünk e részben is változást hozott, a házakat és kalyibákat megfelelő módon átalakította, új házakat is építtetett és a lakásokat butorral, székekkel, asztallal stb. látta el.

A legfontosabb kulturális munkát azonban utak és hidak építésével végezték csapataink; különösen a hidak építése nagy erőfeszítést igényelt. Az Albánián átfolyó folyóvizek hegyipatakok; nagyrészkön egyáltalán nem vezetett át hid. Nyáron nem is volt szükség hidakra, mert a patakok medre az alacsony vízállás következtében jóformán kiszáradt; az esős évszakban azonban rohanó folyamokká dagadtak és hullámaik vad erejének csak nagyon erős hidak bírtak ellenállni. Hogy mily nehéz munkát végeztünk itt, csak az itéli meg helyesen, aki tekintetbe veszi, hogy mekkora nehézséget okoz a néha messziről történő anyagszállítás.

A hadvezetőséget elégtelennel töltheti el az, hogy fáradságos munkája eredményes volt s a lakosság megértésével is találkozott. Mind több és több paraszt fordul a parancsnokokhoz gazdasági gépekért. A hadsereg vásárlása nyomán pénz is folyt az országban, amivel a parasztok most hozzáláthatnak földjük kihasználásához. Árak jönnek az országba, kereskedelem fejlődik, amelynek főleg két téren van nagy jövője: ha a gyapot termelését kellőképpen fejlesztik, nagy kiviteli cikk lehet belőle és Albánia nagymennyiségű olajat is tud majd termelni a monarchia számára.

Forró nyárban, a maláriától is sokat szenvedve, önfeláldozóan dolgoztak katonáink Albánia útjain és mezőin. A haladás, amit az ország gazdasági téren ez alatt az egy év alatt tett, bámulatos. A kultúra igazi pionírjaként törtek utat csapataink Albániában egy szebb jövőnek.

Irodalom.

— **Kis trónörökösünk szereplése a koronázáson** mindenütt nagy érdeklődést és szeretetet keltett s természetesen a gyermekszobákban mutatkozik ez az érdeklődés legjobban. Ezért mindenütt nagy örömmel fogják fogadni a Jó Pajtás legújabb, január 14-iki számát, amely képeket hoz bájos kis trónörökösünk szerepléséről a koronázáson s ezenkívül más koronázási képeket is ad. Benedek Elek képes lapja e számába Feleki Sándor irt verset, Zsoldos László elbeszélést, Szemere György és Benedek Elek regényét, a Kis Krónika aktuális érdekességeket mond el. Kosztolányi Dezső egy bájos Lafontaine-mesét közöl pompás magyar versekben, Haranghy Jenő és Bicsó Ilona szép képeket rajzoltak. Érdekes ismeretterjesztő cikk, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

8081—1916. kig.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye, nagyikikindai járás, **Máriafölde** községben lemondás folytán üresedésbe jött **községi irnoki állásra** ezennel pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás évi 800 korona fizetés, 200 korona személyi és 200 korona drágasági pótlék.

A megválasztott irnok szorgalmához és képességéhez mérten mellékjövedelemre is számíthat.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket, erkölcsi minőségüket igazoló okmányokat hivatalomhoz **1917. évi február hó 10-ig** küldjék be.

Nagyikikinda, 1917. január 9.

Horváth Zoltán főszolgabíró.

Kezdő

Irodistanó

azonnali belépésre kerestetik.

Cim a kladóban.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

mely a román invázió folytán Budapestre átköltözködött, **üzleti működését megint Nagyszebenbe visszahelyezte.**

Ezen okból az összes, a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár címére szánt **fizetések, értesítések és küldemények mostantól kezdve kizárólagosan Nagyszebenbe** címzendők.

Kölcsön iránt pedig az intézet **bácska és torontáli képviselőjhez Breitner Zsigmondhoz Zentára** lehet fordulni.

Ház eladó

NAGYBECSKERENEN, ötszobás urilakással.

Ugyanott eladók képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közlelőbb a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Meghívó.

A Nagybecskerekben székelő „Közgazdasági Bank mint részvénytársaság“ t. c. részvényesei az 1917. évi január hó 31-én délután 2 órakor az intézet székházában (Hunyadi-utca) tartandó

XIV. rendes közgyűlésre

ezzel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, zárszámadások előterjesztése, az évi mérleg-, veszteség- és nyereség-számla megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása tárgyában.

3. Az igazgatóság javaslata a vezérigazgató illetményének és nyugdíjának megállapítása tárgyában.
4. Választmány kiegészítése.

Az igazgatóság.

A mérleg, valamint az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekinthető s nyomtatott példányban a t. részvényesek rendelkezésére áll.
Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 12. §-a értelmében az intézet pénztáránál nyolc nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni, a letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMGA.

TEHER.

Pénzkészlet:					Részvénytőke			800000	—
A pénztárakban	204905	99			Tartalékalapok: *				
Az Osztrák-Magyar Banknál	121181	97			Rendes tartalékalap	310095	—		
Más pénzintézeteknél	656404	23	982492	19	Nyugdíjalap	56718	70	366813	70
Kihelyezések:					Takarékbetétek			4388478	47
Váltókölsönök	3926879	88			Engedményezett jelz. kölcsönök			6676539	51
Jelzálogkölsönök	7275426	64			Jelzálogilag biztosított és enged-				
Községi kölcsön	19982	19			ményezett váltók			1510720	—
Fedezett folyósz. kölcsönök	51613	—			Engedményezett községi kölcsön			19982	19
Előlegek hadikölcsön kötvé-			12641785	23	Hadikölcsön előlegek			589656	37
nyekre	1367883	52			Hitelezők			370407	98
Értékpapírok jegyzék szerint	779314	—			Fel nem vett osztalékok			222	—
A Pénzügyi Központnál le-					Óvadékok és letétesek			334300	—
fizetve	3200	—			Ingyenlőve terhelő jelzálog-				
Függő szelvények	12052	92	794566	92	kölcsönök			53204	66
Érmék és idegen pénzek			8836	71	Átmeneti tételek			140447	88
Intézeti székház			125000	—	Nyereség				
Ingyenlőve			458000	—	Áthozat a múlt évről	1013	97		
Adósok			323772	73	Folyó évi tiszta nyereség	125133	55	126147	52
Letétek			334300	—					
Irodai berendezés			10000	—					
Átmeneti tételek			110366	50					
			15376920	28				15376920	28

VESZTESÉG.

EREDMÉNY-SZÁMGA.

NYERESÉG.

Kifizetett kamatok:					Nyereség áthozat a múlt évről			1013	97
Tovább adott váltók. jelzálog-					Befolyt kamatok, jutalékok stb.			804812	46
kölcsönök, községi kölcsön					Adómentes értékpapirkamat			33955	51
stb. után	424694	50			Házbérfelvételek és ingatlanok				
Takarékbetétek után	153690	63			hozadéka			14629	90
Nyugdíjalap kamatoztatása	3210	48	581595	61					
Tiszti fizetések és lakbérek, fel-									
ügyelő-bizottsági és választ-									
mányi tagok fizetése, üzleti									
költség, házbér stb.									
Intézeti ház adója és karban-			54619	23					
tartási költsége			9257	48					
Adók:									
Állami és községi adók			22846	11					
Tőkekamatadó:									
Takarékbetétek után	15369	06							
Nyugdíjalap kamata után	321	05							
Folyószámlák után	814	53	16504	64					
Értékpapír árfolyam veszteség			24100	36					
Leírások:									
Követelésekből	11340	89							
Leltárból	8000	—	19340	89					
Nyereség:									
Áthozat a múlt évről	1013	97							
Folyó évi tiszta nyereség	125133	55	126147	52					
			854411	84				854411	84

Nagybecskerek, 1916 december 31.

A könyvelésért: Hajdó József s. k.
főkönyvelő.

A Közgazdasági Bank mint Részvénytársaság igazgatósága:

Mayer Aurél s. k.
vezérigazgató

Leitner Zsigmond s. k.

Hajduska Jenő s. k.

Mayer Henrik s. k.

Dr. Urády Imre s. k.

a Magyar Takarékp. Közp. Jelzálogbankjának
vezérigazgatója.Megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtuk.
Nagybecskerek, 1917 január hó 13.

A Közgazdasági Bank mint Részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Szenes Adolf s. k.

Pósa Ernő s. k.

Dr. Neumann Gyula s. k.

a Magyar Takarékp. Közp. Jelzálogbankjának igazgatója.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekben.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.